

Vin BOOT EduCAMP 2025

Фаховий модуль

Актуальні освітні орієнтири початкової школи в 2025/2026 н.р.

Альона Дідик
директор КУ «ЦПРПП ВМР»
(067) 8586159
didyk@galaxy.vn.ua

Оновлений Державний стандарт початкової освіти: фундамент майбутнього

Оновлений Державний стандарт початкової освіти на 2025/2026 навчальний рік є ключовим документом, що визначає зміст і результати навчання в початковій школі. Він базується на засадах Концепції «Нова українська школа» (НУШ), що передбачає особистісно-орієнтовану модель навчання, спрямовану на розвиток інтересів та потреб кожної дитини.

Деталізовані вимоги та оцінювальні орієнтири:

Стандарт чітко визначає очікувані результати навчання для кожного класу та освітньої галузі, надаючи вчителям конкретні орієнтири для планування уроків та оцінювання прогресу учнів. Оцінювальні орієнтири допомагають формувати об'єктивну картину досягнень, враховуючи не лише знання, а й розвиток компетентностей.

Відповідність концепції «Нова українська школа» (НУШ):

НУШ є основою для змін в освіті, що передбачає відхід від традиційної системи навчання та перехід до моделі, яка сфокусована на потребах дитини, розвитку її потенціалу та формуванні ключових компетентностей, необхідних для успішного життя в сучасному світі. Це означає більше практичних завдань, проектної діяльності та інтерактивних методів.

Врахування інклюзії та культурного розмаїття:

Особливу увагу приділено інклюзивній освіті, що гарантує рівний доступ до якісної освіти для всіх дітей, незалежно від їхніх особливих освітніх потреб. Передбачаються окремі вимоги для дітей з ООП (особливими освітніми потребами), можливість здобуття освіти жестовою, іноземною жестовою мовою, а також мовами національних спільнот. Це забезпечує комфортне та ефективне навчання для кожного учня, враховуючи його індивідуальні особливості та культурне походження.

Оновлений Державний стандарт початкової освіти: фундамент майбутнього

Оновлений Державний стандарт початкової освіти на 2025/2026 навчальний рік є ключовим документом, що визначає зміст і результати навчання в початковій школі. Він базується на засадах Концепції «Нова українська школа» (НУШ), що передбачає особистісно-орієнтовану модель навчання, спрямовану на розвиток інтересів та потреб кожної дитини.

Нові компетентності освітніх галузей:

- **Мовно-літературна:** Розвиток вільного володіння українською мовою, здатність до критичного мислення через читання та письмо, розуміння культурного контексту.
- **Математична:** Формування логічного мислення, вміння розв'язувати практичні задачі, застосовувати математичні знання в повсякденному житті.
- **Природнича:** Вивчення законів природи, екологічна свідомість, дослідницькі навички та розуміння взаємозв'язків у природі.
- **Технологічна:** Розвиток практичних навичок, творчого мислення, здатність до проектування та конструювання, використання простих інструментів.
- **Інформатична:** Опанування основ цифрової грамотності, безпечне використання інформаційних технологій, пошук та обробка інформації.
- **Соціальна та громадянська:** Формування активної громадянської позиції, повага до прав людини, здатність до співпраці, розуміння соціальних норм.
- **Мистецька:** Розвиток естетичного смаку, творчого самовираження через різні види мистецтва, розуміння художньої цінності.
- **Фізкультурна:** Зміцнення здоров'я, формування навичок здорового способу життя, розвиток фізичних якостей та спортивних вмінь.

Нові виклики й можливості для зростання

Впровадження електронних підручників та цифрових ресурсів

Цифровізація освіти відкриває нові можливості. Впровадження електронних підручників та цифрових освітніх ресурсів вимагає від педагогів та учнів високого рівня цифрової грамотності. Необхідно розробити чіткі критерії вибору якісних цифрових матеріалів, що відповідають навчальним програмам. Освітні платформи можуть значно полегшити доступ до знань, інтерактивних завдань та онлайн-спілкування, але їх ефективне використання потребує відповідної підготовки вчителів.

Психологічна підтримка та ранкові зустрічі

Створення безпечного освітнього середовища є пріоритетом. Ранкові зустрічі є чудовим інструментом для побудови довіри, взаєморозуміння та згуртування класу. Вони дозволяють вчителям оцінити емоційний стан дітей, надати психологічну підтримку, допомогти учням адаптуватися до навчального процесу та вирішити конфлікти. Важливо використовувати різноманітні інструменти для підтримки емоційного стану дітей, включаючи ігри, вправи на розслаблення та відверті розмови.

Освітні втрати та адаптація до умов воєнного стану

В умовах воєнного стану освітні втрати стали однією з найгостріших проблем. Важливо розробити та застосовувати ефективні методи діагностики цих втрат, щоб точно визначити прогалини в знаннях та навичках учнів. На основі цих даних необхідно створювати індивідуальні освітні траєкторії, що дозволять кожній дитині надолужити втрачене та розвиватися у своєму власному темпі. Це може включати додаткові заняття, використання адаптованих матеріалів та підтримку з боку психологів.

Алгоритм створення та впровадження шкільного проєкту в НУШ

Проектна діяльність є наріжним каменем Нової української школи, що сприяє формуванню ключових компетентностей та розвитку самостійності учнів. Ефективний шкільний проєкт проходить кілька послідовних етапів.

Етап 1: Від ідеї – до результату

Цей етап передбачає глибокий аналіз та виявлення актуальної проблеми або цікавої ідеї, яку учні бажають дослідити чи вирішити. Важливо, щоб тема була близькою та зрозумілою для дітей, стимулювала їх допитливість. Наприклад, це може бути проблема сміття в шкільному дворі, необхідність облаштування куточка для читання, створення власної гри чи вивчення місцевої історії.

Етап 2: Формулювання мети та результатів

На цьому етапі визначаються чітка мета проєкту та очікувані результати. Мета повинна бути конкретною, вимірюваною, досяжною, релевантною та обмеженою в часі (SMART-критерії). Очікувані результати — це те, що учні зможуть створити, дізнатися або змінити внаслідок реалізації проєкту. Також необхідно визначити, які ключові компетентності (наприклад, комунікативні, інформаційні, соціальні) будуть розвиватися під час роботи над проєктом.

Етап 3: Розробка плану реалізації та розподіл ролей

Створюється детальний план дій, що включає кроки, терміни виконання та відповідальних осіб. Учні активно залучаються до розподілу ролей, враховуючи їхні інтереси та сильні сторони. Наприклад, одні відповідають за збір інформації, інші – за створення візуального матеріалу, треті – за презентацію. Це розвиває відповідальність та навички командної роботи.

Етап 4: Використання цифрових інструментів

Сучасні технології є незамінними помічниками у проєктній діяльності. Цифрові інструменти (Google Docs, Trello, Kahoot!, Canva) можуть використовуватися для координації роботи, спільного створення документів, презентацій, анкетування, обробки даних та візуалізації результатів. Це вчить учнів ефективно працювати в цифровому середовищі та готує їх до викликів сучасного світу.

Етап 5: Моніторинг, оцінювання та аналіз

Протягом усього проєкту відбувається моніторинг його виконання. Після завершення – оцінювання досягнутих результатів та їхній аналіз. Це допомагає зрозуміти, наскільки успішним був проєкт, які цілі було досягнуто, а що потребує доопрацювання. Учні аналізують власну роботу, визначають сильні та слабкі сторони, роблять висновки для майбутніх проєктів. Це формує навички рефлексії та самооцінки.

Управлінські підходи до організації освітнього процесу

Ефективне управління є запорукою успішної реалізації освітніх реформ та забезпечення високої якості навчання.

Планування, супровід і моніторинг роботи педагогічного колективу

Для забезпечення єдиного підходу та відповідності освітнім стандартам важливо ретельно планувати діяльність вчителів. Це включає розробку навчальних планів, календарно-тематичного планування, а також визначення змісту, форм і методів навчання, спираючись на інструктивно-методичні рекомендації МОН. Системний супровід допомагає вчителям впроваджувати нові підходи, а моніторинг дозволяє оцінювати ефективність їхньої роботи та вчасно вносити корективи. Важливим елементом є регулярний зворотний зв'язок та підтримка педагогів.

Побудова міждисциплінарної взаємодії

Сучасна освіта вимагає інтегрованого підходу, тому важливо забезпечити узгодженість освітніх програм між різними рівнями (початкова та базова школа). Це дозволяє уникнути дублювання матеріалу, забезпечити плавність переходу учнів між етапами навчання та посилити міжпредметні зв'язки. Синхронізація змісту програм сприяє формуванню цілісної картини світу в учнів та розвитку критичного мислення через поєднання знань з різних дисциплін. Наприклад, уроки української мови та історії можуть бути пов'язані через спільні проєкти.

Створення умов для професійного зростання педагогів

Безперервний професійний розвиток вчителів є основою успішної освітньої системи. Управління повинно створювати можливості для регулярних освітніх тренінгів, семінарів та майстер-класів, які допомагають педагогам опановувати нові методики, технології та інструменти. Заохочення до самоосвіти, участь у вебінарах та професійних спільнотах, а також організація обміну досвідом між вчителями є ключовими елементами такої системи. Важливо також сприяти участі вчителів у конференціях та фахових конкурсах.

Фокус на адаптації, розвитку та цифровізації

Майбутнє початкової освіти в Україні будується на трьох ключових стовпах: адаптації, розвитку та цифровізації.

Адаптація дітей до освітнього процесу

Діагностика з урахуванням освітніх втрат: Першочерговим завданням є виявлення та подолання освітніх втрат, що виникли через обставини воєнного стану. Діагностика повинна бути комплексною, враховувати не лише знання, а й психоемоційний стан дітей.

Індивідуалізація навчання: На основі діагностики формуються індивідуальні освітні траєкторії, що дозволяють кожній дитині надолужувати прогалини у власному темпі, використовуючи адаптовані матеріали та додаткову підтримку.

